

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri
Raymundi**

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Cathezismus [et] exorzismus precedunt baptisma

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Summula Raymundi

pueros tpe necessitatis quos negligunt pueros aliquid addentes ad vera for-
ma dicentes. Ego baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti et beate virginis
Marie et beati Nicolai. Et isti sic facientes gravissime peccant. et credendum
est puerum talem si supervixerit esse rebaptizandum. Causa efficiens baptismi sit
in christo. sed effectus baptismi est ablutio in fine et puritas ad bonum et
cavitas ad malum. Si finis baptismi est ablutio peccati originalis et transitus
regni celestis si innocenter baptizatus custodiatur

Item nota circa causam efficientem. quod christus baptismum instituit ut quidam docto-
res dicunt cum de latere suo sanguinem et aquam voluit emanare et postea aquam
sanctificavit dicens. nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non intrabit regnum
celorum Joh. 3. Item baptizandus cum primo ad ecclesiam venerit. tunc primo iterum
rogatur ut abrenunciet dyabolo. Et respondet patrum abrenuncio. Et iterum
querit ut credat in patrem et filium et spiritum sanctum. Et iterum patrum respondit credo.
et per hoc baptizandus instruitur de vita et fide. Nam de vita docetur abrenun-
ciare dyabolo. sed de fide docet credere in sanctam trinitatem. Etiam interro-
gatur si credit in ecclesiam catholicam. scilicet in communionem. remissionem peccatorum.
Respondent patrum credo. Post istam interrogationem et responsionem parvulus per
sacerdotem in facie sufflatur. per hoc exhortatur ad ministerium dei. ut expel-
latur ab eo dyabolice potestates. et secundum beatum Augustinum. hec omnia sunt ex impe-
rio salvatoris qui dixit discipulis suis. Ite docete omnes gentes baptizantes eas
in nomine patris et filii et spiritus sancti

Item nota secundum Albertum. sicut sunt septem dona spiritus sancti. sic etiam septem sunt
dona ipsius baptismi. Primum est salis collatio. unde dicit venerabilis Be-
da. sal benedictum datur in os baptizandi ut percipiat doctrinam vere fidei. Secundum
donum est aurium et narium cum spiritu linitio quod fit exemplo christi. qui lutum cum spiritu
faciens mutum et surdum sanavit. Joh. 9. et oculos ceci nati linitit. Tercium
donum est signatio pectoris cum oleo ut custodiat cor suum in vitium.
Quartum donum est signatio inter scapulas cum oleo per quam fortitudo et ar-
matura contra dyabolum denotatur. Quintum donum ipsa immersio aque. Ubi no-
ta quod trina immersio fit in fonte. per quod designatur tridivina sepultura christi qui
tribus diebus et noctibus fuit in sepulchro. Circa id additur una cautela que est tra-
lis. nam si puer sit ita debilis quod non possit ter immergi in fontem. tunc sola tri-
na aspersione aque sufficeret. Sextum donum est unctio facta in vertice cum crisma
te. Septimum donum est crismatio facta in fronte quod significat effectum per tem-
plationis divine et cognitionis eterne

Item nota. quod puer debet solum tres patrum habere. hoc est in signum
sancte trinitatis. vel ideo. quod omne verum testimonium stat in ore duorum vel trium
um. Si autem essent plures propter paupertatem parentum. vel si esset unum tempore neces-
sitaris non impediret sacramentum baptismi. ita quod ex hoc sacramentum baptismi
non haberet effectum. **I**tem nota. duo sunt que precedunt hoc sacramentum
scilicet exorcismus et catechismus. Catechismus precedit non ad eius instructio-
nem. sed quo ad fidei susceptionem professionem et sponsonem quam fa-
cit parvulus non in propria persona. sed per vicarium scilicet per patrum. Exorcismus
etiam precedit baptismum. id est adiuratio contra malos spiritus et suggestiones eorum
dem ut depellant potestates dyaboli. ita quod minuitur ne possit salutem in p-
pulis impedire sicut antea potuit. Et de tali incidit tale dubium. si alius

quis moreret post exorcismū z cathesimū z nō baptizaret. vtz talis sine
baptismo aliqūe haberet effectū saluādi. Et videt q nō. qz baptisimus ē
ianua scē matris ecclie. z sine baptismo nullus liberat a dānātōne. Rūdes
tur ad dubiū. q exorcismū z cathesimū nō pnt aliqūe liberare a pena vt
qdā doctores volūt. s; qdā doctores dicūt q cathesimū aliqū mō absol
uit ipm hoīem a pena. Et p illo sciendū q pena ē multiplex. Nā qdā est
pena dāni z sensus. z istā penā sustinet aīe in inferno exntes. z d; iō pena
dāni. qz caret visione dei. s; d; iō pena sensus. qz patiunt in aīa. z post diez
iudicij tā in aīa qz in corpe patient. qz tūc ibi erūt sensus. vt patz de diuite
epulone Luc. xvi. dicere. crucior in hac flāma. Aliqū pō aīe nec hnt penam
dāni nec sensus. vt fuerūt scī patres olim in lyngo. Alia est pena sensus z
nō dāni. z tal' pena ē aīaz in purgatorio exntiū. qz hnt penā sensus z pas
tiunt in aīa. tūc nō hnt penā dāni. qz sperāt q̄tidie hēre visionē dei. Quarte
pō hnt penā dāni z nō sensus. vt pueri q moriunt sine baptisate. illi em
penā dāni hnt. qz caret visione scē trinitatis z nō hnt penā sensus. qz nō pa
tiunt in aīa. Et dicūt doctores sacre scripture q gaudiū eoz v' delectatio
ē maior q̄ aliqū hoīs in h mūdo q̄nta p̄t haberi ex naturali rez cognitōe
Tūc igit ad dubitatōes rīdet. q si talis puer nō fuerit baptizat' tūc nō
fruit diuina visio. Et qn tūc arguit. q cathesimū z exorcismū nulli' sunt
effect'. Rūdet q alleuiat eis penā. s; tūc fruitōe diuine visionis caret

¶ Ultimo nota. dubitaret quis. vtrum possit fieri dilatio post exorcis
mū z cathesimū ad tres vel ad quattuor annos. Ibi rīdetur q securius
et melius est q statim post exorcismū baptizet. ppter tres causas. Prima
est. vt morbo pueniēs remediū exhibeat. qz si differret aliq̄s exhibitōnem
remedij. tūc qnqz morbo in puero fieret incurabilis. vt videm' illud in ex
teriorib; qn medela nimis tarda est. tūc morbo fit incurabilis. vt q morbo
statim pueniēs remediū prestet tunc puer statim d; baptizari ne morbus
in puero fiat incurabilis. vñs apls. Qēs nascimur filij ire. Ep̄. ij. Pro
q sciendū q duplex ē generatio. qdā ē in vtero z ē illa qn aīa infundit cor
pori. Alia ē generatio ex vtero z est qn puer in natiuitate generat. mō stat
rim qn aīa infundit ipi corpori. tūc ibi ē morbo. z qn ex vtero generatur
tūc imediate morbo d; curari. z p p̄ns d; statim baptizari. Secda cā est. ne
puer morte pueniat. qz nec exorcismū nec cathesimū curat puez. s; solum
baptisimus. z ne fiat periculū tūc puer statim ē baptizadus. Tercia cā ē.
ne puer a dyabolo opp̄mat. qz dyabolus p̄t puerū opp̄mere an' baptisimū
ex pmissioe diuina. ideo imediate puer est baptizadus post exorcismū
et cathesimū ppter tres causas dictas

.i. q̄ inclināt' ē ad mortē .i. ex vtero suem̄tis.
Mortis agens puer officium dum nascitur ille
 s' hoīe illud sacm .i. aliquā
A quocunq; potest baptismum sumere. nec quam
 .i. in q̄cūq; linea psanguinitatis
Personam reijcit quocunq; modo sibi iunctam
 s' z h' ē vez .i. baptizadi s' a tali psona. f. ego baptizo te zc.
Dummodo mergendi seruetur debita forma